

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/89/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112202628
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7112202628.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, za ktorého ako konateľ koná advokát Mgr. Tomáš Kušnir, proti žalovanej: L. Z., X.. XX.XX.XXXX, L. Y. F., V. XX, t. č. na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníkom Mgr. Štefanom Juhásom, zamestnancom Okresného súdu Košice I, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 5, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 66, o 1 399,33 € s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Košice II z 21. decembra 2012 č. k. 15 C 175/2012 - 66 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie v napadnutej časti výroku o trovách konania, t. j. vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka tak, že žalobca je p o v i n n ý vedľajšiemu účastníkovi uhradiť trovy prvostupňového konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 189,60 €, ktorú žalobca je povinný zaplatiť advokátovi, JUDr. Igorovi Šafrankovi do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Vedľajšiemu účastníkovi p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 20,33 €, ktorú žalobca je p o v i n n ý zaplatiť advokátovi, JUDr. Igorovi Šafrankovi do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo aj len „súd“) uznesením označeným v záhlaví v dôsledku späťvzatia žaloby (§96 OSP) zastavil konanie (výrok I.), rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcovi (výrok II.) a žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania (výrok III.).

Výrok II. odôvodnil §11 ods. 3, veta prvá, ods. 4, 6 a 11 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch vzhľadom na to, že k späťvzatiu žaloby došlo pred prvým pojednávaním.

O trovách konania rozhodol podľa §146 ods. 2, veta prvá OSP. Vzhľadom na späťvzatie žaloby žalobcom uzavrel, že z procesného hľadiska žalobca zavinil zastavenie konania, preto dospel k záveru o potrebe uložiť mu povinnosť uhradiť trovy konania žalovanej. Konštatoval zároveň, že žalovanej žiadne trovy nevznikli, preto jej náhradu trov konania nepriznal.

U vedľajšieho účastníka síce konštatoval, že v zmysle §146 ods. 2, veta prvá OSP náhrada trov mu prináleží, avšak túto mu podľa §150 ods. 1 OSP nepriznal. Dôvod hodný osobitného zreteľa pre takéto rozhodnutie vzhliadol v skutočnosti, že zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom a v tej súvislosti vzniknuté jeho trovy nepovažoval za účelne vynaložené na bránenie práva žalovanej proti neúspešnému žalobcovi s odôvodnením, že vedľajší účastník ako subjekt zriadený na ochranu práv spotrebiteľa v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. musí byť sám dostatočne spôsobilý konať v tomto súdnom konaní. Nespochybnujúc právo vedľajšieho účastníka v konaní dať sa zastúpiť advokátom so zreteľom na

skutočnosť, že vo väčšom množstve obdobných prípadov sa necháva zastúpiť advokátom, pričom problematika sporu je takmer totožná, dospel k záveru, že zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom je neúčelné a v konečnom dôsledku má za následok neprimerané zvyšovanie trov občianskeho súdneho konania.

Proti výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi vedľajší účastník (ďalej aj len „odvolateľ“) podal odvolanie. Navrhuje uznesenie v napadnutom rozsahu zmeniť a žalobcovi uložiť povinnosť odvolateľovi nahradiť trovy prvostupňového konania, uplatňuje si aj náhradu trov odvolacieho konania spolu v sume 241,80 € vrátane DPH. Zastáva názor, že pri rozhodovaní o trovách konania súd prvého stupňa mal aplikovať §146 ods. 2, vetu prvú OSP, pretože nebolo preukázané, aby žalovaná svojím správaním zapríčinila späťvzatie žaloby. Poukazuje na to, že po vstupe vedľajšieho účastníka do konania žalobca žalobu v celom rozsahu vzal späť bez akéhokoľvek odôvodnenia, čím procesne zaviniť zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi. Argumentáciu súdu, v dôsledku ktorej odvolateľovi nepriznal náhradu trov konania, pociťuje ako jednostrannú a nespravodlivú, nezohľadňujúcu okolnosť, že na strane žalobcu za účelom ochrany vlastných hospodárskych záujmov v desaťtisícoch typových žalôb rovnako v zastúpení silnou špecializovanou advokátskou kanceláriou vystupuje silná vymáhajúca spoločnosť. Odvolateľ sa zatiaľ nestretol s argumentáciou súdov, žeby takémuto žalobcovi takisto nemala patriť náhrada trov. Podľa odvolateľa žalobca spoliehajúci sa na pasivitu a rezignáciu spotrebiteľa súdnym konaním nič neriskuje, v prípade vstupu združenia na ochranu spotrebiteľa do konania spolieha sa na to, že mu nebude uložená povinnosť náhrady trov vedľajšiemu účastníkovi. Podľa odvolateľa by malo byť všeobecným celospoločenským cieľom, aby spotrebiteľská agenda sa čo najskôr zredukovala na minimum, aby dodávatelia prestali skúšať a podávať tisíce žalôb dopredu odsúdených na neúspech, pričom tomuto sa nikdy nepodarí zamedziť, pokiaľ dodávatelia neriskujú ani náhradu trov konania procesnej protistrane. Združenie na ochranu spotrebiteľa na napĺňanie cieľov vysokej politiky EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľov je odkázaný na právne služby advokáta jednak preto, že členmi daného občianskeho združenia až na jednu výnimku nie sú právnici a jednak vzhľadom na množstvo vecí. Hromadnosť vstupovania odvolateľa do konaní v spotrebiteľských veciach je podmienená len a len hromadnosťou žalôb porušujúcich práva spotrebiteľov dodávateľmi. Poukazuje na rozsiahlu judikatúru krajských súdov Slovenskej republiky, pričom z desiatok rozhodnutí citoval výňatky z argumentácie, s akou v obdobných veciach súdy priznali náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhuje rozhodnutie v napadnutom rozsahu potvrdiť. Uplatňuje si náhradu trov odvolacieho konania v sume 52,19 €. Zastáva názor, že vychádzajúc z podstaty existencie združenia na ochranu spotrebiteľa združenie musí byť samé schopné poskytnúť právnu pomoc v súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Trvá preto na svojom stanovisku, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov a k nehospodárnosti konania, na ktorú skutočnosť súd prvého stupňa správne prihliadol, keď vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení otázky včasnosti a prípustnosti odvolania a po zistení, že odvolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§93, 201, 202 a 204 OSP) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §214 ods. 1 OSP prejednal vec v medziach, v ktorých sa vedľajší účastník domáhal preskúmania rozhodnutia podľa §212 ods. 1, 3 OSP (len ohľadom výroku o náhrade trov konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka) a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka je dôvodné.

Odvolaním nie sú dotknuté výroky o zastavení konania, o vrátení súdneho poplatku, ani časť výroku o trovách konania vo vzťahu medzi účastníkmi navzájom. V tomto rozsahu uznesenie nadobudlo právoplatnosť, preto výroky I., II. ani časť výroku III. neboli predmetom odvolacieho prieskumu (§206 ods. 2 OSP).

Predmetom odvolacieho konania je teda len časť výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom.

Z obsahu spisu je zrejmé, že v predmetnej veci Okresnému súdu Košice II 1.2.2012 bol doručený návrh na vydanie platobného rozkazu na sumu 1 399,33 € s príslušenstvom. Dňa 17.2.2012 bol vydaný platobný rozkaz, ktorým návrhu žalobcu (vrátane návrhu na priznanie náhrady trov konania) bolo v celom

rozsahu vyhovené. Platobný rozkaz bol následne zrušený, pretože sa ho nepodarilo doručiť žalovanej do vlastných rúk (šetrenie po pobyte žalovanej ostalo bezvýsledným, preto jej uznesením z 19.12.2012 bol ustanovený opatrovník v osobe zamestnanca iného okresného súdu). Dňa 7.3.2012 Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v zastúpení advokátom oznámilo súdu, že v zmysle §93 ods. 2 OSP vstupuje do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovanej, požiadal o doručenie žaloby a jej príloh a navrhol, aby mu súd priznal náhradu trov konania. Dňa 28.9.2012 vedľajšiemu účastníkovi bola doručená žaloba a tento následne 23.10.2012 podal vyjadrenie vo veci, v ktorom sa dovoľáva aj premlčania žalobou uplatneného nároku. Dňa 29.10.2012 toto vyjadrenie bolo doručené žalobcovi, ktorý bezprostredne nato podaním z 30.11.2012 konajúcejmu súdu doručeným 7.12.2012 bez uvedenia dôvodu žalobu vzal späť v celom rozsahu.

V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne pri takých trovách, ktoré by pri riadnom priebehu konania nevznikli, spravuje sa náhrada trov zásadou zavinenia.

Zásada zavinenia na zastavení konania z hľadiska náhrady trov je vyjadrená v ods. 2 §146 OSP, pretože povinnosť uhradiť trovy konania ukladá tomu, kto zaviniť, že konanie muselo byť zastavené. Pritom zavinenie je možné posudzovať len z procesného hľadiska, nikdy nie podľa hmotného práva. Preto ak žalobca žalobu vzal späť, z procesného hľadiska zásadne platí (pokiaľ nejde o prípad podľa §146 ods. 2, vety druhej OSP), že zaviniť, že konanie muselo byť zastavené, a preto je povinný nahradiť trovy konania žalovanému (aj vedľajšiemu účastníkovi prípadne vystupujúcejmu na jeho strane).

V konaní nebolo zistené, žeby žaloba bola vzatá späť pre správanie žalovanej (§146 ods. 2, veta druhá OSP), preto súd prvého stupňa dospel k správnejmu právnejmu záveru, že späťvzatím žaloby žalobca zaviniť zastavenie konania, a preto v zmysle §146 ods. 2, vety prvej OSP je povinný uhradiť trovy, ktoré procesná protistrana (žalovaná strana) v konaní účelne vynaložila na bránenie svojho práva. Vzhľadom na to, že v posudzovanej veci na strane žalovanej vystupoval vedľajší účastník, žalobca je povinný uhradiť trovy konania žalovanej aj vedľajšiemu účastníkovi.

Súd rozhodujúci o náhrade trov konania musí však vychádzať zo zásady účelnosti a priznať môže len náhradu tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Odvolací súd preto skúmal, či trovy konania vyčíslené vedľajším účastníkom sú účelné. Dospel pritom k záveru, že nemožno akceptovať odvolaciu námietku žalobcu, že právny zastúpením vedľajšieho účastníka došlo k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a k nehospodárnosti konania.

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR každý má právo na súdnu a inú právnu ochranu. Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi za podmienok ustanovených zákonom (viď článok 47 ods. 2 Ústavy SR). Žiadnym zákonom nie je vylúčené, aby toto základné právo na právnu pomoc uplatnilo aj združenie spotrebiteľov, a preto toto právo môže uplatniť aj takéto združenie. Do obsahu uvedeného základného práva na právnu pomoc nesporne patrí aj zastúpenie účastníka konania advokátom. Obsah tohto základného práva však nepredpokladá, že spotrebiteľa združení v nejakom združení sú schopní uplatniť svoje základné práva na súdnu ochranu bez právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom len z dôvodu, že sú právnickou osobou, založenou a vzniknutou za špecifickým účelom ochrany spotrebiteľa. Takéto združenie môže byť vytvorené aj z osôb, ktoré nemajú žiadny predpoklad, aby sa dokázali právne účinným spôsobom brániť v konaní pred príslušným súdom, a tak len zo zamerania na ochranu spotrebiteľa sa nemôže vyvodzovať, že takéto združenie je schopné zabezpečiť realizáciu základného práva na súdnu ochranu bez zastúpenia advokátom. Treba poznamenať, že v zákone č. 250/2007 Z. z. sa združenie uvádza vo viacerých ustanoveniach (§1, 3, 4, 10, 14b, 19, 20, 25 a 26a), a ani jedno z týchto ustanovení, rovnako ako ani Občiansky súdny poriadok takémuto združeniu neukladá, aby vo veciach, v ktorých je účastníkom alebo vedľajším účastníkom, v konaní pred súdmi konalo bez reálneho uplatnenia každému patriaceho základného práva na právnu pomoc, vrátane právneho zastúpenia advokátom. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 2 ods. 3 Ústavy SR každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Združeniu podľa §25 zákona č. 250/2007 Z. z. žiaden zákon nezakazuje byť zastúpený advokátom a tento záver je aj základom pre posúdenie práva združení na náhradu trov konania vzniknutých trovami právneho zastúpenia advokátom. Takýto výklad základného práva na právnu pomoc podľa článku 47 ods. 2 Ústavy SR v spojení s §3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. odvolací súd uplatnil aj v posudzovanom prípade

vo vzťahu k §146 ods. 2 OSP, osobitne k náhrade trov konania, ktoré vznikli právnym zastúpením zo strany advokáta.

Vychádzajúc z takéhoto výkladu Ústavy SR a zákona o ochrane spotrebiteľa odvolací súd zastáva názor, že súčasťou ochrany spotrebiteľa v konaní pred súdom je aj výklad §142 ods. 1 OSP, resp. §146 ods. 2 OSP, ktorý zvyrazňuje, že ak združenie na ochranu spotrebiteľov uplatní základné právo na súdnu ochranu, zásadne má právo na náhradu tých trov konania, ktoré súvisia s právnou pomocou poskytnutou advokátom. Takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak by niektoré úkony právnej pomoci spočívajúce v zastúpení advokátom boli zbytočné, resp. neúčelné. Táto náhrada však nemôže byť nepriznaná len z dôvodu, že združenie spotrebiteľov v konaní pred súdmi sa dalo zastúpiť advokátom.

Avšak aj keď nemožno uprieť právo vedľajšieho účastníka dať sa zastúpiť advokátom, nárok na náhradu trov konania právneho zastúpenia nemožno priznať, ak právny zástupca vedľajšieho účastníka nevykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, resp. neposkytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a pod. To platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti vzťahujúce sa na predmet sporu alebo skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, nakoľko sú významné na posúdenie veci samej. Účelnosť pritom je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka) musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku.

V posudzovanej veci vyjadrenie vedľajšieho účastníka bolo doručené žalobcovi, pričom k späťvzatiu žaloby nesporne došlo po tom, čo sa vedľajší účastník v zastúpení advokátom dovoľával premlčania, teda urobil úkon potrebný na ochranu práv žalovanej. Možno preto jednoznačne uzavrieť, že advokát vedľajšieho účastníka vykonal účelný úkon pre bránenie práva žalovanej proti žalobcovi, keďže obsah jeho vyjadrenia nepochybne bol v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, jeho vynaložením sledoval procesnú obranu proti žalobou uplatnenému nároku.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že trovy konania vyčíslené vedľajším účastníkom podaním z 12.10.2012 prezentované trovami právneho zastúpenia v sume 189,60 € sú účelnými trovami vedľajšieho účastníka a z tohto dôvodu zmenil uznesenie v napadnutej časti výroku o trovách konania tak, ako je to uvedené v enunciiate tohto uznesenia (§220 OSP). V zmysle §10 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. (ďalej len „vyhláška“) odmena advokáta za 1 úkon právnej služby vychádzajúc z tarifnej hodnoty 1 399,33 € je 71,37 € a za 2 takéto úkony (20.2.2012 prevzatie a príprava zastúpenia a 12.10.2012 vyjadrenie vo veci samej) odmena je 142,74 €, režijný paušál je 2 x 7,63 € a 20 % DPH z ich súčtu 158 € je 31,60 €, čo spolu činí 189,60 € (142,74 + 15,26 + 31,60).

Predmetom odvolacieho konania v danom prípade je suma uplatnenej náhrady trov prvostupňového konania (189,60 €), čo vychádzajúc z odvolania znamená, že odvolateľ mal vo veci plný úspech. Odvolací súd mu preto priznal náhradu jeho účelných trov (§224 ods. 1, 142 ods. 1 OSP). Účelné trovy vedľajšieho účastníka pozostávajú z odmeny za zastupovanie advokátom za 1 úkon právnej služby (13.2.2013 - odvolanie proti trovám konania) a z režijného paušálu, zvýšených o 20 % DPH. So zreteľom na to, že odvolanie proti trovám konania nie je odvolaním proti rozhodnutiu vo veci samej, v zmysle §14 ods. 3 písm. b), §10 ods. 2 vyhlášky advokátovi patrí odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny, pričom v danom prípade za tarifnú hodnotu je potrebné považovať 189,60 €. Jedna polovica základnej sadzby tarifnej odmeny potom je 9,13 €, režijný paušál za rok 2013 je 7,81 a 20 % DPH z ich súčtu 16,94 € je 3,39 € (§10 ods. 1, §16 ods. 3 a §18 ods. 3 vyhlášky). Vedľajšiemu účastníkovi priznaná náhrada trov odvolacieho konania takto činí 20,33 €, ktorú sumu žalobca je povinný zaplatiť advokátovi, ktorý zastupoval vedľajšieho účastníka (§149 ods. 1 OSP).

Výsledok hlasovania senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.